

FOTOS: PERE VIRGILI

PORTERS, LA FEINA INVISIBLE

PORTERA I VEÏNA

La Marina Solano a la porteria de la Rambla Catalunya on treballa des del 1987 i també viu, com passava antigament amb els porters. “Els veïns m’estiment molt”, diu: “Tots són molt bona gent”.

Visitem quatre professionals dedicats a aquesta feina exigent, però també plena d’estigmes, que ells defensen com a bonica i necessària

Queden pocs porters i porteres? És clarament una feina a la baixa, sense relleu generacional i amb poca demanda. Però l’ofici continua viu. A les grans ciutats, moltes finques continuen necessitant manteniment i vigilància. I una nova necessitat que han generat els nostres temps digitals: la recepció de la quantitat ingent de paquets que comprem online dia sí, dia també. El porter, abans sempre amb la típica bata de treball blava –encara se’n veuen alguns–, i la portera, havent d’aguantar encara l’estigma injust de xerraire i tafañera. Un ofici a l’ombra, injectat d’estigmes i classisme, una professió exigent que també pot ser una feina bonica i enriquidora. Dues porteres i dos porters de Barcelona ens expliquen la seva vida.

MARINA SOLANO

El dia de la gran apagada, la Marina va veure que al Caprabo del carrer de Còrsega hi havia tornat la llum i de seguida, sense necessitat de ser-hi, va saber que al seu edifici també. “Tenim la mateixa línia!” Un petit detall, aparentment intrascendent, però que revela que bé que es coneix el seu barri algú que s’estima l’ofici. La Marina Solano és la portera de la Rambla de Catalunya 127 des de l’any 1987 i és un veritable plaer assistir a l’entusiasme amb què la saluden tots els veïns de l’edifici. “M’estimen molt, tots són molt bona gent”.

Ella, a més de portera, és veïna. La més antiga de l’escala. Viu al quart i se sent com una més, respectada i estimada. El seu hàbitat quotidià són els petits metres de l’habítacle de la planta baixa, on fulleja cada dia uns quants diaris, però se li fan petits i no se’n sap estar, de treure el cap al carrer i fer, sempre que sigui possible, una mica de vida de barri alhora, esclar, que està atenta a totes les seves tasques diàries. Les més importants, estar al cas de qui arriba, repartir el correu, agafar els paquets que arriben i, segurament la més agraïda, saludar els veïns i conversar-hi. “Hola Marina, com te trobes? Vols un bombó?” “M’estan fent una entrevista, és que soc molt important, jo”. Mira que fa anys que la veig amunt i avall de la vorera –vivim a unes quantes porteries de distància– i m’havia passat del tot per alt el seu sentit de l’humor i simpatia.

Es va criar al barri del Guinardó i als 14 anys va entrar a treballar d’aprenent de modista a Pertegaz. Va arribar a ser-ne oficial i a la històrica seu del gran modista a la Diagonal s’hi va estar fins als 22 anys, quan es va independitzar i es va establir pel seu compte. El 1972 li va arribar a la seva mare la proposta de fer-se càrrec de la porteria de Rambla de Catalunya. Primer van viure en un habitatge al terrat i ja després al quart. Quan la mare es va jubilar, el 1987, li van proposar a ella fer-se càrrec de la vacant i va acceptar el repte. Ja són quasi quaranta anys d’un ofici que domina i

FOTOS: PERE VIRGILI

Paco Sánchez havia estat mecànic, però va acabar fent de porter. S'ha fet imprescindible per als veïns

que s'estima. "No hi ha gaire relleu per a aquesta professió", admet la Marina. Ella té un avantatge important, lloc de treball i habitatge al mateix edifici, situació cada cop menys habitual. Encara té corda i no pensa en la jubilació, té ganes, forces, energia i trempera per continuar al peu del canó. Són vuit hores al dia de feina. De 8.30 a 13 i de 16 a 19. Les piles no se li acaben, a la Marina Solano. Sempre amunt i avall, sempre disposada a donar un cop de mà, sempre amatent al batec del seu estimat barri d'adopció.

PACO SÁNCHEZ

Fa vint anys que és el porter del carrer Lluçanès 6, popular per la seva bonhomia, disponibilitat i per com n'és, de servicial. És el Paco Sánchez que havia estat mecànic torner, però que per un pro-

VIDA DE PORTER

A l'esquerra, Paco Sánchez atenent un encàrrec al telèfon de la porteria on treballa. Sobre aquestes línies, un moment de la seva jornada al carrer Lluçanès, al barri de la Bonanova de Barcelona.

blema de pell va haver de deixar la feina. Va tenir sort: el seu sogre treballava de lampista per la Bonanova i es va assabentar que el porter de l'edifici Versalles es jubilava. Li van proposar al Paco i va acceptar sense pensar-s'ho malgrat que no estava familiaritzat amb l'ofici. Però de seguida el va fer seu i avui és un actor imprescindible per al nombrós veïnat. "Disposar d'habitatge al mateix edifici és molt important, un avantatge molt gran", destaca. "Em puc penjar una petita medalla?" "Sí, i tant!" "Soc molt servicial i això agrada a la gent". Un punt clau, sens dubte, de la boníssima integració que el Paco va tenir de seguida entre els veïns. Les tasques són les clàssiques: neteja i manteniment dels espais comuns, vigilància i seguretat de l'immoble, repartiment de la correspondència i dels diaris i, els últims temps, un clàssic, la paqueteria. Cada dia arriben moltes comandes, mai baixen d'entre trenta i quaranta, i això suposa un afegit de feina, una exigència d'estar al cas tant sí com no perquè les compres online són cada dia més freqüents i la recepció, esclar, esdevé molt important.

Experiències satisfactòries? Doncs alguns clàssics. El veí que s'oblida les claus i recorre a ell perquè li obri la porta del pis amb les que ell custodia. El dia que va venir un veí amb pijama perquè havia sortit a tirar les escombraries, se li va tancar la porta per accident i, esclar, les claus eren dins el pis. O el cap de setmana que un veí es va quedar tancat a casa i el Paco va haver de marxar unes hores d'un casament per anar a obrir-li la

DE XILE A BARCELONA

Juan Medina treballa de porter a la Travessera de Gràcia. Al seu Xile natal havia treballat en un supermercat, però no li agradava tant. Ja fa quinze anys que treballa en aquest edifici on el coneixen per ser sempre discret i amable.

porta. “És satisfactori veure la sensació d’alleujament que se’ls dibuixa a la cara”. Les cases okupades El Kubo i la Ruina són just al davant. Els dies del desallotjament van ser intensos i el Paco va tenir alguns maldecaps. “Aquella gent no es ficaven amb ningú, de problemes, pocs. Em fa la sensació que allò no es va explicar gaire bé”.

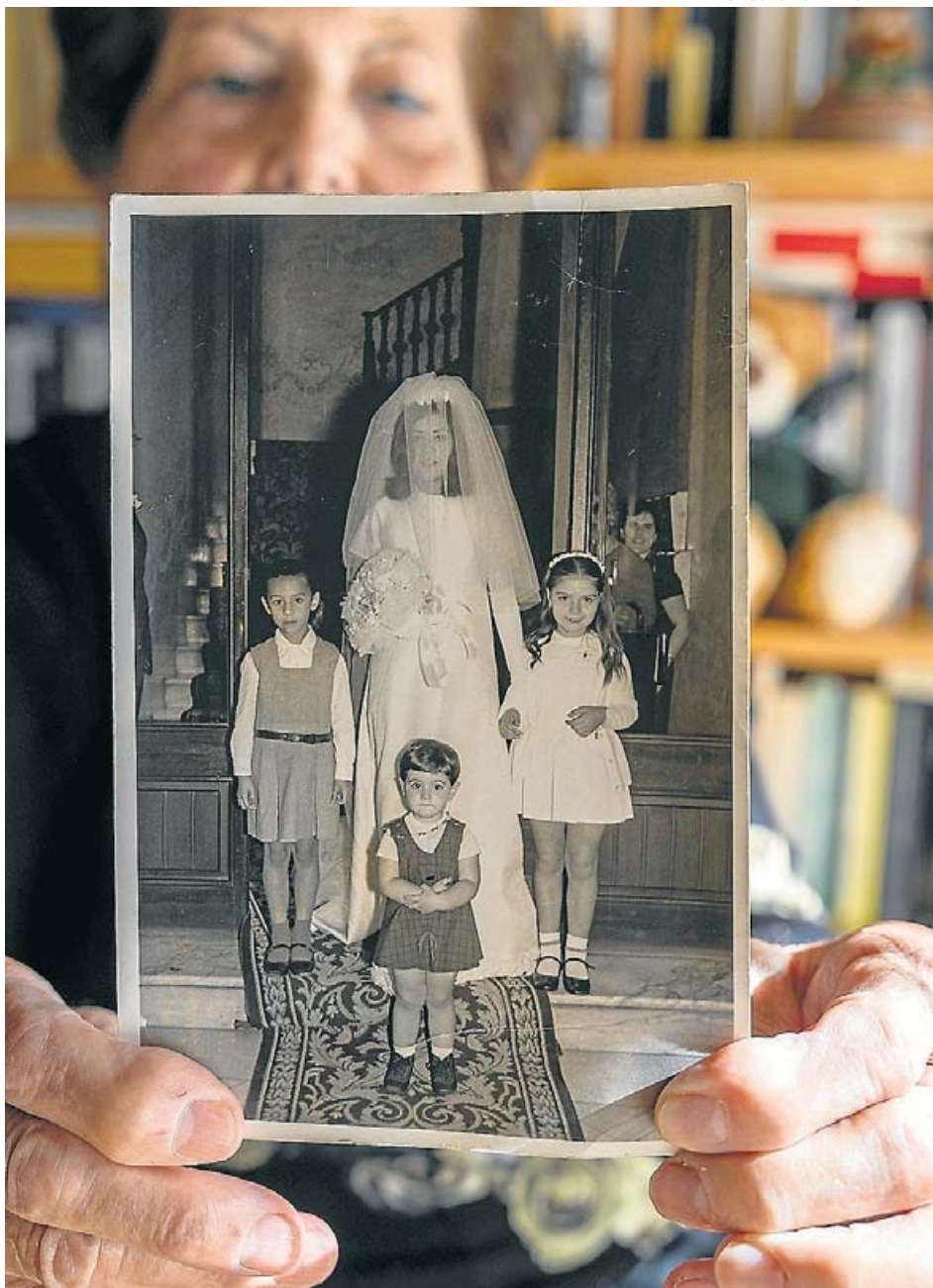
L’ofici s’està extingint? “No diria tant, però sí que està baixant molt el nombre de porters i porteres”. A l’edifici del costat el porter s’ha jubilat i ja no n’han agafat un altre. No el necessiten, els és una mica igual. I el barri? “La Bonanova ha perdut una mica de caixet. Mira els tendals d’aquell edifici d’allà, estan molt descuidats”. Al principi el feien anar vestit de treball, però ara ja no cal. El fill del Paco li fa algunes suplències, sobretot a l’estiu. Ell se sent molt estimat i respectat. Un porter origina despeses, això és clar, però si el professional és bo s’ho val i compensa. Un porter també ha de ser una mica psicòleg, entendre els canvis d’ànim i de caràcter dels veïns, modelar el caràcter i la paciència. Cal ser curós amb les persones grans, perquè després són les més agraïdes i generoses.

JUAN MEDINA

El Juan, al seu Xile natal, treballava en un supermercat. Massa estrès, país tensionat i perspectives limitades. El 2006 un viatge a Barcelona el va il·lusionar i va decidir provar-hi sort. Va fer de tot: pintor, treballador de mudances, repartidor de *flyers*, ajudant de cuina i muntador d’infraestruc-

tures al Cirque du Soleil. “Costa que et donin oportunitats, que confiïn en tu, que la gent superi suspicàcies respecte al nouvingut”. Té la dona i la filla al seu país i la distància va ser dura, sobretot al principi: “El primer Nadal i Cap d’Any vaig plorar molt, però el segon ja menys”. Viatja sempre que pot a veure-les. De fet, quan el visito fa molt poc que ha tornat de les vacances xilenes. “A Xile hi ha molt de classisme, per això nosaltres tractem sempre de vostè tothom”, m’explica. A Travessera de Gràcia 48 va començar amb tasques de neteja, després suplències en una altra finca i seguidament li van oferir tornar a Travessera per convertir-se en el porter oficial. Ja en fa quinze anys. “Als barris alts perceps més el classisme de la gent, aquí on soc ara hi ha molta més amabilitat”. Els veïns de la finca són molt variats, des d’habitatges convencionals fins a despatxos professionals d’advocats i metges. Tothom té la seva personalitat, tothom és com és, saluden o no saluden, però res és personal. El Juan ho té clar. Ha après bé els matisos i les necessitats de l’ofici. “Saps a qui saludar, a qui preguntar. I a qui millor no dir res en aquell moment. I sobretot, saps quan has de callar”. Les persones grans agraïen molt que se’ls preguntés com estan, com es troben. També hi ha els visitants que se’ls pregunta on van i s’incomoden. Controlar qui hi entra i qui en surt, qui hi entra a viure i qui en marxa. I els pisos d’estudiants, esclar. Tot amb discreció i amabilitat, sense envair, però traslladant sempre la sensació de controlar la situació. “El meu telèfon el té tothom, és públic”. Trenta-dos pisos i un presi-

FOTOS: CRISTINA CALDERER

ALTRES ÈPOQUES

La Josefa Domènech i la seva filla Pepi recorden, amb fotografies antigues, l'època en què la mare va treballar de portera al carrer Aribau i, sobretot, el bon ambient i caliu que hi havia amb els veïns.

La Josefa Domènech recorda els anys de portera com una experiència “bonica”

dent d'escala. “Tots són els meus caps”. Que convé agafar paquets, endavant. Que convé guardar comandes de menjar a la nevera, endavant. Converses de futbol, les que calguin. De les notícies del dia, si són bones, millor. I del temps, aquesta mai falla. “Ser porter és una possibilitat d'aprendre molt de la gent, de com de ràpid va el nostre món, de com els joves parlen poc i els grans continuen necessitant l'escalf dels altres. Una experiència boníssima”.

JOSEFA DOMÈNECH

La Pepi Bauló visita la porteria del carrer Aribau 119. Encara hi ha la porta de fusta que recorda tant de la seva infància. Li deixen visitar els espais comuns i reconeix algunes imatges de la seva infància. On vivia el senyor Rocamora, ara hi viu la seva neta. La porteria era en un semisoterrani. Encara hi són les escales que hi baixaven. La mare de la Pepi, la Josefa Domènech, va ser-ne la portera entre 1968 i 1971, aproximadament. Uns anys inoblidables. Avui visito mare i filla al pis de la seva estimada Santa Coloma que, després dels anys a Barcelona, va acollir la família i d'allà ja no se n'han mogut mai més. La Josefa recorda aquells anys com una experiència bonica. Provenints de Gandesa, l'oportunitat de regentar una porteria significava un bon suport en temps en què a la feina del seu marit –Jaume Bauló, operari metal·lúrgic a La Maquinista– hi havia turbulències polítiques i sindicals. Mare i filla m'ensenyen fotos d'aquells temps. Bon caliu de veïnatge,

jocs dels nens al carrer i al terrat i la família a prop. El germà de la Josefa era el porter d'una finca pròxima, a Londres amb Muntaner. Germans i cosins a prop permetien tenir a l'abast un ambient familiar molt valuós.

Netejar l'escala, recollir les escombraries, vigilar i fer encàrrecs per als veïns, ja fos una anada urgent a la farmàcia, a comprar el pa o a les *mantequeries* del costat a fer la compra. El més dur, sens dubte, era la neteja de les escales de marbre de dalt a baix. El pal de fregar encara no existia i calia fer-ho de genolls o ajupida. Els records de la Josefa són bons: “Els veïns ens tractaven molt bé, hi havia bon ambient i ens estimaven molt”. No recorda ben bé quin era el sou que cobrava, però sí el sobre amb els bitllets que li donava cada mes el procurador. En aquells temps s'estilaven molt les propines i estrenes nadalenques o per festes assenyalades. Ah! I també era freqüent fer cangurs: els veïns li deixaven els nens i la gresca al terrat estava assegurada. La feina a la porteria va permetre a la família disposar d'un habitatge mentre feien córrer la veu per trobar un piset a l'abast de la seva economia. L'oportunitat va arribar a la veïna Santa Coloma, l'any 1971. Allà, canvi de vida: més tranquil·litat a la feina del pare i la Josefa que es va fer mestressa de casa o, com es deia abans, “*sus labores*”. Però els anys al carrer Aribau són inoblidables. La gran Marisa Paredes sempre va estar orgullosa de ser filla de portera i sempre que podia ho deia amb el cap ben alt. A la Pepi li passa exactament igual. ●

